

ADI:.....
SOYADI:.....
SINIFI:NO:

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 9. SINIFLAR
1. DÖNEM 2. YAZILI ÖRNEK SINAVI

ALDIĞI PUAN

CEVAP
ANAHTARI

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

1 ve 2. soruları şiirden hareketle cevaplayınız.

BAYRAK

Ey mavi göklerin beyaz ve kızıl süsü,
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü,
Işık ışık, dalga dalga bayrağım!
Senin destanını okudum, senin destanını yazacağım.

Sana benim gözümle bakmayanın
Mezarını kazacağım.
Seni selâmlamadan uçan kuşun
Yuvasını bozacağım.

Dalgalandığın yerde ne korku, ne keder...
Gölgende bana da, bana da yer ver.
Sabah olmasın, günler doğmasın ne çıkar:
Yurda ay yıldızının ışığı yeter.

Savaş bizi karlı dağlara götürdüğü gün
Kızılığında ısındık;
Dağlardan çöllere düştüğümüz gün
Gölgene sığındık.

Ey şimdi süzgün, rüzgârlarda dalgalı;
Barışın güvercini, savaşın kartalı
Yüksek yerlerde açan çiçeğim.
Senin altında doğdum.
Senin altında öleceğim.

Tarihim, şerefim, şiirim, her şeyim:
Yer yüzünde yer beğen!
Nereye dikilmek istersen,
Söyle, seni oraya dikeyim!

TDE2.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme

1. "Bayrak" şiirinde hâkim olan duyguyu yazınız. (10 puan)

Bayrak, bayrak sevgisi

TDE2.2. "Sözün İnceliği" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme

2. Şiirde yer alan "Yüksek yerlerde açan çiçeğim." imgesinin ne anlama geldiğini bağlamdan hareketle açıklayınız. (20 puan)

Bu söz grubu da hem gerçek hem de mecaz anlamlıdır. Gerçek anlamlıdır çünkü bayrağımızın hep gönderde dalgalanmasını arzularız ve onu mümkün olduğu kadar yüksek yerlere dikmek isteriz. Mecaz anlamlıdır; çünkü o, hürriyetimizin ve bağımsızlığımızın sembolüdür; bu nedenle kutsal bildiğimiz değerlerimizin başında gelir. Ayrıca o bizim gözümüzde hiç kimsenin koparamayacağı yüksek yerlerde açan bir çiçek kadar güzeldir.

TDE4.3. Edebî söyleyişin inceliğini yansıttığı yazısında kural uygulayabilme

3. Her iki yanı ağaçlarla kaplı bir ırmağın ve gitgide silinen gecenin kıyısında sessiz sedasız yürüdük. Acı bile duyulamayacak kadar soğuk, çöllerden daha ıssız bozkırda ışığın gülümseyişini bekledik. Sırlarla dolu ama her günü bayram şehirlerde yitirdik kendimizi. Serçeler gibi uzaktan izledik bu güzelliği.

Metinde geçen düşünceyi geliştirme yolunu bularak metne olan katkısını açıklayınız. (2 x 10 = 20 puan)

Karşılaştırmaya yer verilmiştir. Düşünceyi geliştirme yolları, metnin anlaşılmasını kolaylaştırır. Metnin savunduğu düşüncelerin okuyucuya daha doğru iletilmesini sağlar. Birden fazla varlık ya da kavram arasındaki benzerlik veya farklılıkları ortaya koymak için kullanılan anlatım yoluna karşılaştırma denir.

TDE2.2. "Anlam Arayışı" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme

4. "En şanlı, en meşhur Türk gemicilerindendi. Daha yirmi yaşındayken Tarık Boğazı'nı geçmiş, poyraza doğru haftalarca, aylarca, kenar kıyı görmeden gitmiş, rasgeldiği hücre adalardan cizyeler almış, irili ufaklı donanmaları tek başına hafif gemisiyle berbat etmişti. O vakitler Türkeli'nde namı dillere destandı. Padişah bile kendisini saraya çağırılmıştı, maceralarını dinlemişti. Çünkü Hızır Aleyhisselâmın gittiği diyarları dolaşmıştı. Öyle denizlere gitmişti ki, üzerinde dağlardan, adalardan büyük buz parçaları yüzüyordu. Oraları tamamiyle başka bir cihandı. Altı ay gündüz, altı ay gece olurdu! Karısını, işte bu senesi bir büyük günle bir büyük geceden ibaret olan başka cihandan almıştı. Gemisi altın, gümüş, inci, elmas, esir dolu vatana dönerken, kenarsız deniz ortasında evlenmiş, oğlu Turgut, Çanakkale'yi geçerken doğmuştu."

Yukarıdaki metinde altı çizili kelimelerin anlamlarını, metinden hareketle yazınız. (2 x 5 = 10 puan)

Donanma:

Belli bir amaçla kullanılan gemilerin bütünü, bir devletin deniz kuvvetleri; armada.

Nam:

Ün

5 ve 6. soruları metinden hareketle cevaplayınız.

Eskiden her mahallenin kendine ait hususi bir havası, bir tarz-ı hayatı vardı. Şimdi ise birbirinin kopyası aynı tiple, soğuk, cansız binlerce apartman, ruhsuz beton kütleleriyle bütün şehirleri aynileştirmiş, şehirlerin, mahallelerin ruhu yok olmuştur. Artık her yer aynı ve hiç kimse bir yere ait değil. Mahalleler kendine özgü kimliği olan ve yine dinî / sosyal merkezler, küçük çarşılar, çeşmeler, küçük imalathaneler ile birlikte "kendine yeterli yerler" idi. Her mahalle birbirinden bir duvarla olmasa bile bir ağaçlık bölge ile ya da bir dere gibi tabii bir engelle birbirinden ayrılıyordu. Mahallede kendiliğinden bir otokontrol vardı çünkü herkes birbirini tanır, yabancılar derhal fark edilir, asayiş kolayca sağlanırdı.

TDE2.2. "Anlam Arayışı" temasında ele alınan metinlerde anlam oluşturabilme

5. Metnin konusunu belirleyiniz. (10 puan)

Çağımızda mahallelerin artık birbirinden ayrılan özelliklerinin kalmaması, her mahallenin birbirinin aynısı olması

6. Metinde yer alan sosyal ve kültürel öğeleri yine metinden örnekler ile açıklayınız.(3 x 10 = 30 puan)

- Mahallerin kendine özgü kimliği: Her mahallenin kendine ait bir havası, bir "tarz-ı hayat"ı vardı. (2 x 5 = 10 puan)
- Mahalledeki dayanışma: Herkes birbirini tanır, dinî / sosyal merkezler, küçük çarşılar, çeşmeler, küçük imalathaneler ile birlikte "kendine yeterli yerler" idi. (2 x 5 = 10 puan)
- Otokontrol kültürü: Eskiden her mahalle kendi kendini kontrol edebildiği için mahallelerde daha güvenli bir ortam vardır. (2 x 5 = 10 puan)

Bu örnek yazılı sınav soruları Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan birinci dönem ikinci ortak yazılı sınavlara yönelik konu soru dağılım tablolarındaki senaryolardan 3. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.